

Den 10. juni 2005

Statsrevisorernes sekretariat har den 7. april 2005 fremsendt Statsrevisorernes Beretning nr. 12 2004 om løntilskudsordningen med anmodning om, at jeg afgiver en redegørelse for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen giver anledning til.

Som ansvarlig minister for området tager jeg Rigsrevisionens og statsrevisorernes kritik af administrationen af løntilskudsordningen på mig, og jeg skal beklage den uorden, der har været i administrationen af løntilskudsordningen.

Rigsrevisionens og statsrevisorernes kritik – som jeg nu vil kommentere på – drejer sig om tre overordnede emner:

- Arbejdsformidlingens (AF) administration af løntilskudsordningen
- Beskæftigelsesministeriets (BM) og Arbejdsmarkedsstyrelsens (AMS) tilsyn med AFs administration af løntilskudsordningen, og
- Orienteringen af Folketinget om 16 sager om påstået misbrug af løntilskudsordningen – opfølgning på jobtemismekampagnen

Jeg skal indledningsvis bemærke, at BM/AMS fra det tidspunkt, hvor man for første gang får resultaterne af Rigsrevisionens undersøgelse, har arbejdet på at få fastlagt retningslinier for AFs administration og AMSs tilsyn med AFs administration af løntilskudsordningen. Mange af initiativerne fremgår af beretningen, men jeg vil gerne trække dem frem i min redegørelse til statsrevisorerne.

Arbejdsformidlingens (AF) administration af løntilskudsordningen

Rigsrevisionen finder samlet set ikke, at AFs administration af løntilskudsordningen for forsikrede ledige sikrer, at løntilskudsansættelserne opfylder kravene i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats. Dette er efter Rigsrevisionens opfattelse ikke tilfredsstillende.

Statsrevisorerne finder, at ansættelser med løntilskud af forsikrede ledige har fundet sted med utilfredsstillende sagsbehandling og kontrol, så der i en række sager uberettiget er udbetalt løntilskud på et ikke korrekt grundlag i såvel den private som den offentlige sektor.

Jeg er enig i, at AFs administration af løntilskudsordningen ikke dokumenterer, at reglerne i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats er overholdt, og at der er brug for en opstramning af AFs administration. Jeg er også enig i, at det er utilfredsstillende, at AF har bevilget tilskud, selvom det af virksomhedernes oplysninger fremgik, at der ikke var grundlag for at bevilge tilskud. Det er sket i to private løntilskudsansættelser. I fem private løntilskudsansættelser var virksomhedernes oplysninger ufuldstændige, og dér burde AF heller ikke have bevilget løntilskud, før dette var bragt på plads. Endelig er jeg enig i, at det ikke er tilfredsstillende, at der i en række af de private og i langt størstedelen af de offentlige løntilskudsansættelser ikke foreligger den nødvendige dokumentation for at kunne vurdere, om betingelserne er opfyldt.

Jeg har derfor iværksat en række initiativer, som jeg vil komme ind på under de enkelte kritikpunkter, og som jeg samlet set forventer vil kunne sikre, at der sker den fornødne opstramning af administrationen af og tilsynet med løntilskudsordningen i AF.

Rigsrevisionen har kritiseret følgende fire overordnede forhold:

1. Rigsrevisionen finder, at det er utilfredsstillende, at AF ikke i tilstrækkelig grad sikrer dokumentation for, at såvel de ledige som virksomhederne, der modtager tilskud, opfylder lovens tilskudsbetingelser.

Det er selvfølgelig utilfredsstillende, at der ikke er den fornødne dokumentation på sagerne. AMS har derfor den 1. april 2005 udsendt dels en instruks til AF om administrationen af løntilskudsordningen for forsikrede ledige og dels en tjekliste til AF om de forhold, der skal være taget stilling til og foreligge dokumentation for, før der kan bevilges løntilskud.

AF er desuden blevet pålagt at tilrettelægge og gennemføre efteruddannelse for relevante medarbejdere i forsvarlig og korrekt administration af de beskæftigelsespolitiske redskaber, herunder løntilskudsordningen, og i god forvaltningsskik.

Der er desuden udarbejdet nye og reviderede løntilskudsblanketter, som AF nu skal anvende, hver gang et løntilskud skal ydes. Disse er lagt ud på Jobnet.dk den 1. april 2005. For yderligere at sikre, at formalia er overholdt, skal der fremover være tre i stedet for to underskrifter på den blanket, som arbejdsgiverne indsender, når de ønsker at ansætte en person med løntilskud.

Arbejdsgiveren, AF og en repræsentant for de ansatte skal således fremover skrive under på, om betingelserne for at bevilge løntilskud er opfyldt.

Herudover forpligter AMS fremover AF til at indføre stikprøvekontroller, og AF skal som led i denne kontrol stikprøvevist efterkontrollere virksomhedernes oplysninger for at imødekomme, at der skaffes tilstrækkelig sikkerhed for, at virksomhedernes oplysninger er korrekte.

Endelig vil jeg i forhold til offentlige arbejdsgivere i bekendtgørelse om en aktiv beskæftigelsesindsats præcisere kravet om, at der skal være et rimeligt forhold mellem antallet af ordinært ansatte og antallet af støttede ansatte, således at rimelighedskravet bliver det samme for offentlige og private arbejdsgivere. Jeg forventer, at disse ændringer kan træde i kraft den 1. juli 2005.

2. Rigsrevisionen finder ikke, at AF i alle tilfælde fastsætter løntilskuddets størrelse i overensstemmelse med lovens bestemmelser.

Rigsrevisionen har fundet, at AF konsekvent giver private virksomheder den højeste af tre mulige løntilskudssatser, og at der derfor kan rejses tvivl om, hvorvidt der sker den fornødne konkrete vurdering. Jeg er enig i, at det kan give anledning til tvivl, og det er derfor i instruksen til AF præciseret, at der i hver enkelt sag skal foretages et individuelt skøn med afsæt i den ledige og det arbejde, som der skal udføres på virksomheden.

3. Rigsrevisionen finder ikke, at AF sikrer dokumentation for, at løntilskudsansættelserne lever op til lovens bestemmelser om varighed.

Rigsrevisionen har fundet, at langt størstedelen af løntilskudsansættelserne er fastsat til seks måneder. Jeg er enig i, at der kan rejses tvivl om, at der er foretaget et individuelt skøn, og det er derfor indskærpet i instruksen, at perioden skal fastsættes individuelt og efter et konkret skøn.

4. Rigsrevisionen finder, at AF gennemfører opfølgningen på løntilskudsansættelserne, som forudsat i loven, dog benytter AF aldrig muligheden for at justere løntilskudsansættelsen til private arbejdsgivere.

Det er forudsat i loven, at løntilskudssatsen kan ændres, hvis forudsætningerne ændrer sig. Jeg er enig i, at der kan rejses tvivl om, hvorvidt der er foretaget en individuel vurdering af, om der er

behov for at justere satsen, og det er derfor indskærpet i instruksen, at AF, som led i kontaktforløbet med den ledige, skal vurdere, om der er grundlag for at ændre satsen.

Beskæftigelsesministeriets (BM) og Arbejdsmarkedsstyrelsens (AMS) tilsyn med AFs administration af løntilskudsordningen

Rigsrevisionen finder det utilfredsstillende, at BMs, herunder AMSs tilsyn, med AFs administration af løntilskudsordningen ikke sikrer, at løntilskudsansættelser af forsikrede ledige opfylder kravene i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.

Statsrevisorerne kritiserer BMs, herunder AMSs tilsyn med AFs administration af løntilskudsordningen.

Jeg er enig i kritikken, og AMS udarbejder derfor retningslinier for sit tilsyn med AF.

AMS iværksætter et tilsyn, hvor styrelsen i slutningen af 2005 indkalder ca. 180 sager fra regionerne for at kontrollere administrationen. Målet er at undersøge, om AFs administration er kommet i orden. Sagerne bliver tilfældigt udvalgt og resultatet offentliggøres.

Samtidig skal AF årligt foretage stikprøvekontrol af løntilskudssager efter retningslinier lavet af AMS. AF-regionerne skal ikke kontrollere sig selv, men derimod hinanden. Der udtages 20-40 tilfældigt udvalgte sager i hver region, alt efter regionsstørrelse. Resultatet indsendes til AMS, der dels vil efterprøve et udvalg af sagerne, dels vil offentliggøre resultatet.

Herudover vil styrelsen reagere over for AF, hvis styrelsen gennem det daglige arbejde bliver opmærksom på fejl eller uhensigtsmæssigheder, som giver anledning til at rejse tvivl om administrationen – det kan være i forbindelse med klagesagsbehandling, besvarelse af Folketingsspørgsmål, henvendelser fra borgere mv.

Når resultaterne af de to stikprøvekontroller foreligger, skal der følges op i forhold til regionerne. Hvordan det skal ske, vil afhænge af, hvad stikprøvekontrollerne viser, herunder alvorligheden af fejlene, og om fejlene er systematiske.

Under alle omstændigheder vil den enkelte region skulle udarbejde en redegørelse med forslag til initiativer til at rette op på de fejl, der er fundet i regionen.

Jeg kan desuden oplyse, at den interne revision i AMS - som det også fremgår af Rigsrevisionens beretning - parallelt med Rigsrevisionens undersøgelse i tre AF-regioner i efteråret 2004 foretog en tilsvarende gennemgang i to andre regioner. Den interne revisions resultater svarede til resultaterne af Rigsrevisionens undersøgelse.

Den interne revision i AMS har i 2005 foreløbigt iværksat tilsvarende undersøgelser i to andre regioner. AF's administration af løntilskudsordningen indgår således fortsat i den interne revisions gennemgange af AF's bevillingsanvendelse.

Jeg forventer også, at dette vil medvirke til, at AF administrerer i overensstemmelse med gældende regler.

Resultaterne vil blive brugt til at vurdere, om initiativerne har haft den fornødne effekt, og om regionscheferne lever op til deres resultatkontrakter. Yderligere tiltag vil kunne komme på tale, hvis det – mod forventning – viser sig, at ændringerne ikke er tilstrækkelige.

Orienteringen af Folketinget om 16 sager om påstået misbrug af løntilskudsordningen – opfølgning på Jobtemismekampagnen

Rigsrevisionen har fundet, at Arbejdsmarkedsstyrelsen i notatet af 26. oktober 2004 til

Arbejdsmarkedsudvalget gav et for positivt indtryk af AFs administration af løntilskudsordningen. Det samme mener statsrevisorerne, som derudover finder, at det er en skærpende omstændighed, at Arbejdsmarkedsstyrelsen ikke benyttede lejligheden til en mere grundig gennemgang af sagerne.

Jeg er helt enig i, at der blev givet et for positivt indtryk af løntilskudsordningen. Rigsrevisionens undersøgelse har desværre vist, at administrationen ikke var i orden.

Set i bakspejlet skulle Arbejdsmarkedsstyrelsen ikke have vurderet, at "løntilskud generelt administreres efter de gældende regler og procedurer", men skulle have holdt sig til at sige, at de 16 sager ikke gav "dokumentation for et omfattende og systematisk misbrug af løntilskud".

Men der er ikke tilbageholdt konkret viden, som burde have været med i orienteringen af Folketinget om de 16 sager, som skete i forlængelse af et samråd i Arbejdsmarkedsudvalget den 20. oktober 2004, hvor løntilskudsordningen også blev vendt. Først den 8. november 2004 meddelte Rigsrevisionen, at notatet ville blive til en beretning, og den 3. og 10. december fik Beskæftigelsesministeriet og AMS for første gang resultaterne af Rigsrevisionens undersøgelse. Hvad angår kritikken fra statsrevisorerne om, at det var en skærpende omstændighed, at styrelsen ikke foretog en mere grundig gennemgang af sagerne, kan jeg oplyse, at jeg i maj 2004 bad Arbejdsmarkedsstyrelsen om en redegørelse for sagen, da jeg blev bekendt med, at der var indkommet en klage vedrørende misbrug af løntilskudsordningen.

Arbejdsmarkedsstyrelsen iværksætte et beredskab, der skulle gennemgå de sager, hvor faglige organisationer eller andre mente, at reglerne vedrørende løntilskud var blevet overtrådt. Styrelsen indhente redegørelser fra AF-regioner herunder jobplaner og blanketter vedrørende godkendelse af løntilskud i de 16 sager, der blev rejst i perioden maj – september 2004 med henblik på en vurdering af, om reglerne var overtrådt i hver enkelt sag. Beskæftigelsesrådet blev løbende orienteret om disse sager, herunder om styrelsens vurdering af, hvorvidt der blev administreret lovligt. Styrelsen påtalte i to tilfælde over for AF-regioner, at der ikke var administreret lovligt eller var sket fejl og uhensigtsmæssigheder ved ubetaling af løntilskud og procedurer for udarbejdelse af jobplaner.

I forbindelse med de 16 sager fulgte AMS den praksis, der hidtil havde været gældende for høringer af AF som led i behandling af klagesager. AMS havde på det tidspunkt ikke etableret en stikprøvekontrol efter de retningslinjer, som nu etableres i forbindelse med det skærpede tilsyn vedrørende administrationen af løntilskudsordningen. Med afsæt i hvad vi nu ved, burde styrelsen imidlertid have været mere årvågen og foretaget en ekstra kontrol af oplysningerne fra AF i forbindelse med de 16 sager.

Andre tiltag

Rigsrevisionen undersøgte ikke, hvorvidt løntilskudsordningen medfører fortrængning af allerede ansatte. Jeg kan afslutningsvis oplyse, at der vil blive gennemført to undersøgelser af mulig fortrængning af ordinært ansatte ved brug af løntilskudsordningen i aktiveringsindsatsen inden for det private og offentlige område. De to undersøgelser vil omfatte forsikrede såvel som ikke-forsikrede ledige.

Den ene undersøgelse, der gennemføres i 2005 af et uvildigt konsulentfirma, skal blandt andet belyse spørgsmålet om fortrængning af ordinært ansatte i forhold til, om merbeskæftigelses- og

rimelighedskravene har været overholdt ved aktivering af ledige med løntilskud. Det sker bl.a. gennem en repræsentativ stikprøve-undersøgelse i udvalgte AF-regioner og kommuner. Den anden undersøgelse, der gennemføres af SFI og afsluttes i 2006, vil være en registerbaseret undersøgelse, der ser på, i hvilken udstrækning ansættelser med løntilskud medfører en reduktion i antallet af ordinært ansatte. Undersøgelsen vil omfatte alle virksomheder, som har haft personer ansat i løntilskud, og den er således kvantitativt mere omfattende end den første undersøgelse. En kopi af denne redegørelse er samtidig sendt til Rigsrevisor, St. Kongensgade 45, 1264 København K.

Med venlig hilsen
Claus Hjort Frederiksen